

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

07.12.2020. Nr. 1.8-2/1330

Uz VSS 19.11.2020. Prot. Nr.46, 13.§

Kultūras ministrijai

Atzinums par sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu „Par valsts līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja” un vispārējo stratēģisko mērķi” (VSS-983)

Konkurences padome (turpmāk - KP) ir izvērtējusi Kultūras ministrijas (turpmāk - KM) sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu „Par valsts līdzdalības saglabāšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja” un vispārējo stratēģisko mērķi” (turpmāk - Ziņojums), tam pievienoto Ministru kabineta protokollēmuma projektu, kā arī biedrības “Latvijas Grāmatizdevēju asociācija” vēstuli, un norāda uz turpmāko.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Ziņojumā norādīts, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja” (turpmāk - Sabiedrība), kurā KM pieder 33,33% kapitāldaļas¹, ir vienīgā kultūras institūcija Latvijā, kura darbojas Latvijas literatūras pazīstamības, prestiža kāpināšanas Latvijā un iekļaušanas starptautiskā apritē jomā, tai skaitā Latvijas literatūras eksporta jomā, ir uzkrājusi profesionālu pieredzi un informāciju, un izveidojusi starptautiskus kontaktus literatūras jomā un zīmolu. Sabiedrība saskaņā ar Kultūras institūciju likumu pilda kultūras institūcijas funkcijas, proti, Sabiedrības darbības pamatmērķis ir kultūras vērtību radīšana, izplatīšana un saglabāšana.

No Ziņojuma satura secināms, ka Sabiedrība, pamatojoties uz ar KM noslēgto deleģējuma līgumu², veic turpmāk norādītos valsts pārvaldes uzdevumus:

- 1) nodrošina literāro radošo rezidenču programmas darbību Sabiedrības apsaimniekotajās telpās Rakstnieku mājā Ventspilī, Annas ielā 13;
- 2) nodrošina Rakstnieku mājas radošo rezidentu iesaisti publisku literāro pasākumu norisēs Rakstnieku mājā, kā arī citas publiskās kultūras telpās;
- 3) nodrošina Rakstnieku mājas iekļaušanos starptautiskā apritē, sadarbojoties ar līdzīga

¹ Pārējie Sabiedrības kapitāldaļu turētāji ir Ventspils pilsētas pašvaldība (33,33%) un fiziska persona (33,33%)

² 16.01.2018. starp KM un Sabiedrību noslēgts Līdzdarbības līgums

- profila centriem Eiropā un pasaulē;
- 4) organizē un īsteno Latvijas literatūras, tostarp arī bērnu grāmatu, sasniegumu profesionālus novērtēšanas procesus un apbalvošanas pasākumus;
 - 5) nodrošina Latvijas literatūras eksporta veicināšanu un sadarbību literatūras un grāmatniecības jomā Lielbritānijā un anglofonajās zemēs.

KM ir norādījusi, ka Sabiedrības darbība primāri nav vērsta uz peļņas gūšanu³, tās galvenais uzdevums ir nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstību un pieejamību sabiedrības vajadzībām, lai garantētu latviešu nācijas, tās valodas un kultūras pastāvēšanu. Līdz ar to KM ieskatā Sabiedrības darbība pamatojama ar VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktā paredzēto izņēmumu.

Ziņojumā attiecībā uz VPIL 88.panta otrajā daļā noteikto pienākumu konsultēties ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem norādīts, ka KM ir saņēmusi biedrības „Latvijas Grāmatizdevēju asociācija” 2020.gada 30.septembra vēstuli Nr.2020/15 „Par valsts līdzdalības nozīmi Starptautiskās Rakstnieku un tulkotāju mājas darbībā”, kurā tā pauž atbalstu par valsts līdzdalības lietderību kapitālsabiedrībā un valsts finansējuma nepieciešamību Sabiedrībai, uzsverot to, ka Sabiedrībai uzdoto valsts pārvaldes uzdevumu īstenošana un valsts finansējuma nepārtrauktība sniedz būtisku ieguldījumu Latvijas literatūras attīstībā, Latvijas literatūras eksporta kāpināšanā un Latvijas literatūras pozīciju nostiprināšanai ārvalstīs.

Attiecībā uz Sabiedrības pamatdarbības segmentu, kas skar rezidenču programmu, starptautiskā sadarbības, kultūras un literāro pasākumu norišu veicināšanu un nodrošināšanu, kā arī grāmatniecības profesionālo novērtēšanu, KP secina, ka Sabiedrības sniegtie pakalpojumi ir atzīstami par atbilstošiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktam, proti, kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek sniegti stratēģiski svarīgi pakalpojumi, kurus saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju ir spējīga nodrošināt tikai Sabiedrība.

Attiecībā uz Sabiedrības pamatdarbības segmentu, kas skar Latvijas literatūras eksporta un starptautiskās sadarbības grāmatniecībā veicināšanu, Ziņojumā norādīts, ka pēdējo piecu gadu laikā Sabiedrība ir kļuvusi par vadošo organizāciju Latvijas literatūras un grāmatniecības eksporta jomā.

KP norāda, ka konkrētu pakalpojumu noteikšana par stratēģiski svarīgiem ir atzīstama tikai par vienu no priekšnoteikumiem, lai tiktu konstatēts VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktais izņēmums. Proti, noteiktos gadījumos arī privātie tirgus dalībnieki ir spējīgi nodrošināt stratēģiski svarīgu pakalpojumu sniegšanu, līdz ar to, lai varētu konstatēt VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punktā noteikto izņēmumu, publiskajai personai ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī veikt ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citā veidā publiskā persona nespēj efektīvi realizēt savas funkcijas.

Latvijā darbojas vairāki privātie tirgus dalībnieki, kas sniedz eksporta veicināšanas starptautiskajā tirgū pakalpojumu, līdz ar to KP aicina KM izsvērt, vai atsevišķus šī segmenta pakalpojumus, piemēram, dalības organizēšanu starptautiskajās izstādēs, nav iespējams nodot privātajiem pakalpojumu sniedzējiem.

Ievērojot minēto, KP aicina KM papildināt Ziņojumu attiecībā uz pakalpojumiem saistībā ar Latvijas literatūras eksporta un starptautiskās sadarbības grāmatniecībā veicināšanu ar ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citā veidā publiskā persona nespēj efektīvi realizēt savas funkcijas.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

³ Sabiedrības darbību nodrošina ikgadēja valsts budžeta dotācija (2020.gadā – 513 397 *euro*), kā arī Ventspils pilsētas pašvaldības ieguldījums, nododot Sabiedrības lietošanā vēsturisko rātsnama ēku Ventspilī, Annas ielā 13, un veicot ēkas infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu.